

PREVODI SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI V NOVO GRŠČINO ZAPIS PREVAJALKE

Small is beautiful. To reklo mi v spomin vsakič znova priključuje mojo ljubljeno Slovenijo: tako majhna in tako lepa dežela, tako 'majhen' in tako lep jezik. Jezik, ki sem ga prvič slišala v zibelki: zven, glasovi, melodičnost samoglasnikov in soglasnikov (še posebej soglasnikov) v blaženosti brezkrayne čutnosti.

Osem let kasneje sem govorila drug jezik, grški, jezik starodavnih korenin, ki segajo vse do jezika-maternice evropske misli, do jezika-mita: do stare grščine.

Slovenščino bi skoraj pozabila. A k sreči ona ni pozabila name. Prišla je v podobi grecista Marijana Tavčarja in me našla v Gledališki šoli Grškega nacionalnega gledališča, kjer sem se tedaj šolala. Marijan Tavčar je bil navezal prijateljske stike z enim od mojih profesorjev, znamenitim zgodovinarjem - teatrologom Jannisom Siderisom, ki je vesel, da mu lahko predstavi tako redek sadež – slovensko-grško študentko –, poskrbel, da sva se spoznala. Pregovoril me je, naj se lotim prevoda romana *Ne bog ne žival* Kajetana Koviča, ki ga je v sedemdesetih letih izdala založba Alvin Redman Hellas (žal nimam ob sebi nobenega izvoda, da bi se prepričala o natančni letnici izida).

Mislim, da je delo *Ne bog ne žival* prvi slovenski roman, ki je izšel v Grčiji. Po zaslugi tega prevoda sem se začela posvečati svojemu prvemu maternemu jeziku in se ga ponovno naučila. In ko sem se kasneje vzporedno z delom v gledališču sistematično ukvarjala s prevajanjem zlasti iz francoskega jezika, sem si po svojih najboljših močeh prizadevala tudi za prevode slovenskega leposlovja. Ne pozabimo, da je bila v tistih časih Slovenija za Grke tako rekoč *terra incognita* – da ne omenjam, da je tako nemara tudi še dandanes. Kakorkoli že, grško bralstvo je dobilo priložnost seznaniti se z vrsto slovenskih pesnikov in pisateljev:

– konec leta 1970 je pri založbi Μαυριδης izšla knjižica z naslovom *Σύγχρονοι Γιουγκοσλάβοι Ποητές* (Sodobni jugoslovanski pesniki). Pesmi je prevedel Kostas Asimakopoulos, ki je napisal tudi predgovor in komentar. V antologiji so predstavljeni trije slovenski pesniki: Matej Bor, Dane Zajc in Kajetan Kovič;

– leta 1972 je založba Δωδέκατη Ώρα izdala manjšo antologijo z naslovom *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών* (Antologija sodobnih slovenskih pesnikov). Izbor pesmi in prevod sta delo Marijana Tavčarja. Antologija prinaša pesmi Srečka Kosovela, Alojza Gradnika, Mirana Jarca, Antona Vodnika, Edvarda Kocbeka, Boža Voduška, Maričke Žnidaršič, Mileta Klopčiča, Jožeta Udoviča, Mateja Bora, Ceneta Vipotnika, Jožeta Šmita, Janeza Menarta, Franceta Balantiča, Karla Destovnika - Kajuha, Cirila Zlobca, Branka Hofmana, Petra Levca, Ivana Minattija, Lojzeta Krakarja, Daneta Zajca, Gregorja Strniše, Kajetana Koviča, Vena Tauferja, Saše Vegrija in Tomaža Šalamuna;

– nekoliko kasneje je izšel še prevod pesniške zbirke Maričke Žnidaršič *Nalomljena veja* (žal ne vem, pri kateri založbi);

– leta 1981 je Jannis G. Benekos pri založbi Νίκος Βότσης izdal *Antologijo balkanske kratke proze* (Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος). Vključeni sta dve slovenski deli, »Sreča« Cirila Kosmača in »Grob« Andreja Hienga;

– leta 2003 je založba Σ. Ι. Ζαχαρόπουλος v zbirki Σύγχρονη λογοτεχνία izdala zbirko novel Andreja Blatnika, Igorja Bratoža, Evalda Flisarja, Branka Gradišnika, Draga Jančarja, Uroša Kalčiča, Milana Kleča, Marta Lenardiča, Vinka Möderndorferja, Andreja Moroviča, Maje Novak, Rudija Šelige, Alekse Šušulič in Janija Virka. Zbirka nosi naslov *Σλοβενικά διηγήματα* (Slovenske novele). Prevajalki Theodora Kappou in Dina Sideri sta se naslanjali na angleške in nemške prevode;

– Dina Sideri je iz angleščine prevedla tudi roman Evalda Flisarja *Sanje mojega očeta*, ki je leta 2004 izšel pri založbi Τζέι & Τζέι Ελλάς.

V grški javnosti najbolj znani slovenski pisec je seveda filozof Slavoj Žižek s svojim obširnim opusom. Do danes so v Grčiji pri založbi Scripta izšli prevodi petih njegovih knjig: *The puppet and the dwarf: The perverse Core of Christianity, Welcome to the Desert of the Real: Five Essays on September 11 and Related Dates, Did Somebody say Totalitarianism: Five Interventions in the (Mis)Use of a Notion, Iraq: The Borrowed Kettle in The Sublime Object of Ideology*. Kot je razvidno iz naslovov izvornikov, so bila dela prevedena iz angleščine.

Sama seveda prevajam dosledno iz slovenščine, a sem na žalost v tem trenutku v Grčiji najbrž edina. Poleg romana *Ne bog ne žival* sem v grščino prevedla tri knjige Kajetana Koviča, namenjene najmlajšim bralcem, in sicer *Mačka Muriya, Zmaja Direndaja* (Εκδόσεις Λωτός) ter delo *Moj prijatelj Piki Jakob* (Εκδόσεις Σαββάλας). Prevedla sem tudi dve deli Žarka Petana, *Kako je svet postal pisan* (Εκδόσεις Λωτός) in *Pravljice za očeta* (Εκδόσεις Σαββάλας). Leta 2000 sem prevedla roman Brine Svit *Con Brio*, ki je izšel pri založbi Πατάκης.

Založba Εκδόσεις Αστάρτη, s katero že več let tesno sodelujem, je izdala prevod Petanovega *Veselega Diktatorja*, pa tudi dve knjigi njegovih aforizmov (v mojem prevodu). Prav pred kratkim pa je pri isti založbi izšel še roman Tite Kovač - Artemis *Grški feniks* (prav tako v mojem prevodu). Gre za biografijo Joannisa Kapodistriasa, predsednika prve grške vlade in utemeljitelja novogrške države, čigar poreklo sega v Koper, Capo d'Istria.

Prijateljica Flora Konsta, urednica pri založbi Εκδόσεις Αστάρτη in velika ljubiteljica Slovenije, njene narave, kulture in književnosti, mi je predlagala, naj v grščino prevedem nekaj najbolj značilnih črtic Ivana Cankarja, da bi tudi Grki spoznali tega velikega slovenskega književnika. To je seveda tudi moja velika želja in upam, da bo kmalu doživela uresničitev. Prav tako upam, da mi bo uspelo še nekaj, kar se mi zdi izredno pomembno: prepričati kvalitetno grško gledališko skupino, da bi na oder postavila dramsko delo Draga Jančarja *Zalezujoč Godota*, katerega prevod sem že končala.

Zapisa o izdajah slovenskega leposlovja v Grčiji ne bi hotela zaključiti, ne da bi omenila nekaterih predstavitev v grški periodiki.

Zelo pomembna literarna revija *ή λέξη* je v dveh številkah objavila izbor pesmi Kajetana Koviča in novelo »Incident na livadi« Draga Jančarja. Izjemno ugledna revija *Εντευκτήριο*, ki izhaja v Solunu, pa je objavila pesmi Žarka Petana in Vena Tauferja. Prevodi

Kovičevih in Petanovih pesmi ter Jančarjeve novele so moje delo, medtem ko je poezijo Vena Tauferja prevedel njegov grški prijatelj, pesnik in pisatelj Anastasis Vistonitis.

Seveda je ta kratki zapis zelo omejen tako po vsebini (navajam zgolj tisto, kar mi je slučajno znanega o prevodih slovenske poezije in proze v grščino) kot po časovnem obdobju, ki ga pokriva (okrog štirideset let). Upam, da bomo nekoč dobili natančnejšo in popolnejšo bibliografijo prevodov slovenske književnosti v grški jezik.

Lojzka Avajanos

SEZNAM PREVODOV SLOVENSKIH AVTORJEV V NOVOGRŠKI JEZIK

- Ασημακόπουλος, Κώστας, prev. *Σύγχρονοι Γιουγκοσλάβοι ποιητές*, 53–55. Atene: Εκδόσεις Μαυρίδη, 1970.
- Balantič, France. »Ο φουκαράς,« »Το στόμα γεμάτο χρώμα.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 50–51.
- Blatnik, Andrej. »Μια λεπτή κόκκινη γραμμή.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, prev. *Σλοβενικά διηγήματα*, 11–22.
- Bor, Matej. »Συνάντησή,« »Ταξιδεύοντας στην ατομική εποχή.« V: Κώστας Ασημακόπουλος, prev. *Σύγχρονοι Γιουγκοσλάβοι ποιητές*, 53–57.
- . »Αν υπάρχει θεός,« »Περνούσε ο ταξιδιώτης μες στην ατομική εποχή.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 43.
- Bratož, Igor. »Café de Brazil. Πρωινό σχεδιασμα.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, prev. *Σλοβενικά διηγήματα*, 25–28.
- Destovnik - Kajuh, Karel. »Ας πάμε ξυπόλυτοι,« »Γέφυρες.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 52–53.
- Flisar, Evald. *Τα όνειρα του πατέρα μου. Ένα σκανδαλιστικό αφήγημα κακοποιημένης αθωότητας*. Prev. Κωνσταντίνα Σιδέρη. Pirej: Τζέι & Τζέι Ελλάς, 2004.
- . »Τέλος η ιστορία.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, prev. *Σλοβενικά διηγήματα*, 31–54.
- Gradišnik, Branko. »ΟΕΟΠΙΑΘ.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, prev. *Σλοβενικά διηγήματα*, 57–70.
- Gradnik, Alojz. »Ερωτας θάνατος,« »Στο ερωτικό μεθύσι.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 19–20.
- Hieng, Andrej. »Ο τάφος.« V: Μπενέκος, Γιάννης Γ., prev. *Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος*, 206–15.
- Hofman, Branko. »Ο σχοινοβάτης.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 56.
- Jančar, Drago. »Επεισόδιο στο Λιβιάδι.« Prev. Λόισκα Αβαγιανού. V: *ή λέξη* 128, junij–avgust 1995, 554–59.
- . »Το βλέμμα ενός αγγέλου.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, prev. *Σλοβενικά διηγήματα*, 73–84.
- Jarc, Miran. »Σπορέας το χειμώνα.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 21.

- Kalčič, Uroš. »Πνεύματα.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 87–110.
- Κάππου, Θεοδώρα in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*. Atene: Σ. Ι. Ζαχαρόπουλος, 2003.
- Kleč, Milan. »Βαθιά θάλασσα.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 113–20.
- Klorčič, Mile. »Βροχερή άνοιξη,« »Τρεις επιθυμίες του παιδιού.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 36–37.
- Kocbek, Edvard. »Ο κόλπος,« »Γαλήνη,« »Σκοτάδι,« »Προσευχή.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 25–28.
- Kosmač, Ciril. »Τύχη.« V: Μπενέκος, Πάννης Γ., *prev. Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος*, 149–63.
- Kosovel, Srečko. »Μπαλάντα,« »Λεύκα,« »Μα δεν υπάρχει θάνατος,« »Τραγωδία στον ωκεανό.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 16–18.
- Kovač, Tita Artemis. *Ό Έλληνας Φοίνικας*. *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. Atene: Αστάρτη, 2008.
- Kovič, Kajetan. *Κάποτε στη Λιουμπλιάνα*. *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. Atene: Alvin Redman Hellas, 1970.
- . »Φωτιά-Νερό,« »Φυγή,« »Τα ρομπότ.« V: Κώστας Ασημακόπουλος, *prev. Σύγχρονοι Γιουγκοσλάβοι ποιητές*, 70–73.
- . *Ο παιχνιδιάρης δρακούλης*. *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. Atene: Εκδόσεις Λωτός, 1986.
- . *Ο γάτος Γιούρι*. *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. Atene: Εκδόσεις Λωτός, 1987.
- . »Μόνος,« »Ο θάνατος των ποιητών,« »Οι πληγμένοι,« »Ρομάντσα.« *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. V: *ή λέξη* 95, junij 1990, 419–21.
- . *Η μεγάλη των αρκούδων σχολή*. *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. Atene: Σαββάλας, 1995.
- . »Mon pee,« »Το τέλος του βιβλίου,« »Μαύρη προσευχή,« »Εγχειρίδιο ύπνου.« *Prev. Λόισκα Αβαγιανού*. V: *ή λέξη* 125, januar–februar 1995, 56–58.
- Krkar, Lojze. »Αυτοπροσωπογραφία,« »Ανάμεσα στους αλιείς μαργαριταριών.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 62–64.
- Lenardič, Mart. »Ο δυστυχής Ντανίλο.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 123–28.
- Levec, Peter. »Στην προεσοχή,« »Το ποίημα I,« »Η έρημος.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 57–58.
- Menart, Janez. »Ένα μαχαίρι πάνω στο χωριάτικο τραπέζι,« »CROQUIS.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 48–49.
- Minatti, Ivan. »Δεν μπορώ να σου δώσω το γέλιο,« »Οι δυο μας,« »Πρέπει ν' αγαπάς κάποιον.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 59–61.
- Möderndorfer, Vinko. »Το παιδί μας.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 131–46.
- Moronič, Andrej. »Ανάφτρα.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 149–56.
- Μπενέκος, Πάννης Γ., *prev. Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος*. Atene: Εκδόσεις Νίκος Βότσης, 1981.

- Novak, Maja. »Τα φαντάσματα είναι γάτες του Σρέντιγκερ.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 159–78.
- Petan, Žarko. *Πώς ο κόσμος έγινε χρωματιστός*. Prev. Λόισκα Αβαγιανού. Atene: Λωτός, 1986.
- . *Παραμύθια για τον μπαμπά*. Prev. Λόισκα Αβαγιανού. Atene: Σαββάλας, 1995.
- . *Αφορισμοί*. Prev. Λόισκα Αβαγιανού. Atene: Αστάρτη, 1998.
- . *Ο εύθυμος διδάκτορας: Φάρσα σε πρόζα*. Prev. Λόισκα Αβαγιανού. Atene: Αστάρτη, 1998.
- . »Ο πρώτος έρωτας,« »Η κοπελιά,« »Τρεις πόθοι.« Prev. Λόισκα Αβαγιανού. *Εντευκτήριο* 46, pomlad 1999, 52–53.
- . *Κι άλλοι αφορισμοί*. Prev. Λόισκα Αβαγιανού. Atene: Αστάρτη, 2008.
- Strniša, Gregor. »Το τραγούδι του Ορφέα,« »Ο Οδυσσέας,« »Η κόλαση: Το βουνό.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 68–69.
- Svit, Brina. *Con brio*. Prev. Λόισκα Αβαγιανού. Atene: Πατάκης, 2001.
- Šalamun, Tomaž. »Πελοπόννησος-τα ρυάκια.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 77.
- Šeligo, Rudi. »Αρτος.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 181–98.
- Šmit, Jože. »Τα χέρια,« »Κάθε μέρα.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 46–47.
- Šušulič, Aleksa. »Η αιχμή του βέλους της απορίας.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 201–204.
- Taufer, Venio. »Η περίοδος της βροχής,« »Ορφέας.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 75–76.
- . »Υπαιθρία συναυλία,« »Το καγκουρώ,« »Ο κατάλογος,« »Άμλετ,« »Όταν σ' αγγίζω,« »Καίει το φιτίλι,« »Ανοίγεται στον αέρα,« »Λάσπη το ψύχος,« »Πόσο μακρύς ο χρόνος,« »Όταν ακούγονταν ακόμα οι σβόλοι της γης,« »Ίσως οι βελόνες του Κέδρου,« »Το ανασηκωμένο άλογο,« »Στον κόσμο.« Prev. Αναστάσης Βιστωνίτης. *Εντευκτήριο* 46, pomlad 1999, 45–51.
- Tavčar, Marijan, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*. Atene: Εκδόσεις Δωδέκατη Ώρα, 1972.
- Udonič, Jože. »Ζούσα αιχμάλωτος,« »Μια λοξή σκοτεινή βροχή.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 38–40.
- Vegri, Saša. »Το φεγγάρι κάλπασε μακριά,« »Μη κοιτάξεις.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 72–74.
- Virotnik, Cene. »Το υπόγειο ποτάμι.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 44–45.
- Virk, Jani. »Η θέα προς το Τύχο Μπράχε.« V: Θεοδώρα Κάππου in Ντίνα Σιδέρη, *prev. Σλοβενικά διηγήματα*, 207–31.
- Vodnik, Anton. »Νεκροί γείτονες,« »Η τρίτη ολονυχτία,« »Νανούρισμα,« »Το κορίτσι με το λουλούδι.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 22–24.
- Vodušek, Božo. »Αίας,« »Μοτίβο του Οδυσσέα,« »Όταν οι αδάμαστοι Προμηθείς.« V: Marijan Tavčar, *prev. Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 29–32.

- Zajc, Dane. »Το τραγούδι της νιότης.« V: Κώστας Ασημακόπουλος, prev. *Σύγχρονοι Γιουγκοσλάβοι ποιητές*, 65–66.
- . »Ο πιασμένος σκύλος,« »Πεθαμένα πράγματα,« »Όλα τα πουλιά.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 65–67.
- Zlobec, Ciril. »Ο άνθρωπος χωρίς ελαττώματα,« »Βράδυ.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 54–55.
- Žižek, Slavoj. *Μίλησε κανείς για ολοκληρωτισμό; Πέντε παρεμβάσεις σχετικά με την (κατά) χρήση μιας ιδέας*. Prev. Βίκυ Ιακώβου. Atene: Scripta, 2002.
- . *Καλωσορίσατε στην έρημο του πραγματικού*. Prev. Βίκυ Ιακώβου. Atene: Scripta, 2003.
- . *Η μαριονέτα και ο νάνος. Ο διαστροφικός πυρήνας του Χριστιανισμού*. Prev. Κώστας Περέζους. Atene: Scripta, 2005.
- . *Το υψηλό αντικείμενο της ιδεολογίας*. Prev. Βίκυ Ιακώβου. Atene: Scripta, 2006.
- . *Ιράκ. Η δανεική χύτρα*. Prev. Κώστας Σταφυλάκης. Atene: Scripta, 2006.
- Žnidaršič, Marička. *Μισοσπασμένο κλωνάρι*. Prev. Marijan Tavčar. Atene, s. n., 1986.
- . »Φθινόπωρο,« »Χειμώνας κι αγάπη,« »Άνοιξη στη θάλασσα,« »Τελευταία παραγγελία.« V: Marijan Tavčar, prev. *Ανθολογία σύγχρονων Σλοβένων ποιητών*, 33–35.

Bibliografski seznam V. V. in J. K.